

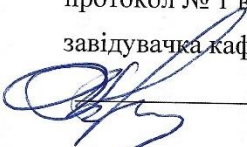
**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ Й ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ІМЕНІ ПРОФ.Є.ПЕТУХОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри педагогіки, психології та
освітнього менеджменту імені проф.Є.Петухова

протокол № 1 від 25.08. 2021 р.

завідувачка кафедри

 (Людмила ПЕРМІНОВА)

**СИЛАБУС ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ
ВК 3.3. Професійний розвиток педагога**

Освітньо-професійна програма «Освітні, педагогічні науки»
Третього (науково-освітнього) рівня вищої освіти
Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

2021

1. Опис курсу

Назва навчальної дисципліни/освітньої компоненти	Професійний розвиток педагога
Викладач (і)	Пермінова Л.А.
Посилання на сайт	https://www.kspu.edu/About/Faculty/FElementaryEdu/ChairPedagPsychology.aspx
Контактний тел.	+380997372033
E-mail викладача	perminova@i.ua
Графік консультацій	Понеділок 15.00 ауд.309

2.Анотація курсу: Вивчення вибіркової дисципліни «Професійний розвиток педагога» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Освітні, педагогічні науки» здобувачів вищої освіти зі спеціальності: 011«Освітні, педагогічні науки». Засади професійного розвитку науково-педагогічних працівників визначено статтею 59 Закону України «Про освіту», статтею 60 Закону України «Про вищу освіту», статтею 24 Закону України «Про фахову передвищу освіту», Законом України «Про професійний розвиток працівників». Вибірковою дисципліною передбачено вивчити зміст основних понять, зокрема, розвиток вчителя (teacher development), розвиток кар'єри (career development), розвиток персоналу (staff development), розвиток людських ресурсів (human resource development), професійний розвиток (professional development), неперервна освіта (continuing education), освіта впродовж життя (lifelong learning), професійне становлення та інші.

Зміст дисципліни передбачає ознайомлення здобувачів освіти з основними концепціями розвитку особистості педагога в системі неперервної освіти.

Навчальна діяльність характеризується суб'єктністю, активністю, предметністю, цілеспрямованістю, наявністю структури та змісту. Особливими ознаками самостійної навчальної діяльності є такі: зміни самого суб'єкта; залежність від рівня розвитку аспіранта та опора на досягнутий рівень розвитку; засвоєння загальних способів дій та наукових понять; передування загальних засобів дій вирішенню завдань.

Методичне забезпечення: презентації, тестові завдання, обговорення, аналіз конкретних ситуацій, дискусія, дебати, інформаційно-комунікаційні технології

Для вивчення курсу передбачено 150 годин (5 кредитів), з них: лекцій – 26 годин; практичні заняття – 24 години, самостійна робота – 100 годин. Вивчення вибіркової дисципліни завершується складанням екзамену.

3. Мета та завдання курсу: Метою викладання вибіркової дисципліни є забезпечення готовності до професійного розвитку майбутніх фахівців у процесі підготовки аспірантів.

Завданням дисципліни є отримання сукупності **знань** необхідних для проведення науково-педагогічних досліджень; організації та успішної реалізації викладацької діяльності у ЗВО; впровадження педагогічних інновацій у навчальний процес; введення основних стратегій конструктивної комунікативної взаємодії у науково-педагогічну діяльність; використання інформаційно-комунікаційних технологій у розв'язанні завдань предметної галузі та професійній діяльності.

У процесі вивчення дисципліни сформуються **уміння**: когнітивні (при опрацюванні, аналізі, синтезі, узагальненні, систематизації інформації про педагогічні явища та процеси); комунікативні (при опануванні та використанні стратегій конструктивної педагогічної взаємодії у науково-педагогічній, навчальній діяльності), колаборативні уміння (при налагодженні співпраці для вирішення спільних навчальних завдань, розробці навчально-методичних матеріалів, обговоренні широкого кола наукових проблем, що стали предметом вивчення чи зацікавлень); креативні уміння (при використанні інноваційних технологій та методик в науково-педагогічній діяльності, формальній, неформальній та інформальній освіті); прогностичні (при знаходженні й обґрунтуванні методик реалізації науково-прикладних педагогічних проблем та завдань).

У викладанні даної дисципліни передбачено ознайомлення з сучасними науковими підходами, дослідженнями щодо підготовки наукових та науково-педагогічних працівників у освітньому просторі, опанування стратегіями налагодження конструктивної педагогічної взаємодії в процесі науково-педагогічної та професійної діяльності.

Успішне опанування навчально-змістового контенту даної дисципліни дає можливість реалізації особистісного потенціалу в науковій та науково-педагогічній діяльності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Здатність до критичного мислення, наукового аналізу, оцінювання нових та складних ідей/ здатність до адаптації та дії в новій ситуації

ЗК 05. Здатність до ініціювання та втілення інновацій для інтеграції науки і практики, розв'язання суспільно значущих освітньо-педагогічних проблем / навички використання інформаційних і комунікаційних технологій .

ЗК 07. Здатність адекватно оцінювати освітнє середовище, визначати власне місце в ньому, проектувати стратегії своєї діяльності з урахуванням інтересів і потреб соціальних груп відповідно до суспільних норм і правил.

Фахові компетентності:

ФК 02. Здатність популяризувати кращі здобутки педагогічної теорії й практики українського та інших народів, застосовувати їх у професійній діяльності

ФК 05. Знання інноваційних освітніх тенденцій і напрямів, наукових засад управління й забезпечення якості освіти, способів їх реалізації в практиці загальної середньої та вищої школи

ФК 09. Здатність до апробації результатів наукового дослідження, їх поширення та впровадження у освітню практику.

Програмні результати навчання:

ПРН 04. Вести діалог і полілог на засадах професійної етики наукового співтовариства; застосовувати термінологію галузі наукового дослідження, виконувати письмовий переклад та письмовий анотаційний переклад текстів з дотриманням принципів академічної доброчесності.

ПРН 05. Використовувати сучасні теорії, методології і методи педагогічної та інших наук стосовно до завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі освіти, виявляти і аналізувати наукові проблеми та проводити власне наукове дослідження, результати котрого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

ПРН 07. Ініціювання та втілення інновацій для інтеграції науки і практики, розв'язання суспільно значущих освітніх проблем, планування й управління змінами для вдосконалення існуючих та розроблення нових освітніх систем

ПРН 10. Будувати тлумачно-інтерпретаційні моделі для пояснення педагогічних явищ і процесів, переосмислення наявних та створення нових знань та/або професійних практик у науково-педагогічній діяльності.

ПРН 11. Дотримуватися етики наукового дослідження та деонтологічних принципів освітньо-педагогічної роботи

ПРН 16. Демонструє здатність організовувати освітній процес і викладання дисциплін відповідно до мети, завдань, форм та засобів у сучасних закладах вищої освіти, з урахуванням наукової, навчально-методичної, організаційно-педагогічної складової та нормативно-правового забезпечення функціонування освіти в Україні.

ПРН 19. Застосовувати сучасні технології трансформації та конструктивного розв'язання конфліктів, досягнення прийняття спільних рішень, відповідати за обґрунтовані рішення та їх успішне виконання.

5.Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
5 кредитів/150год.	26 год.	24год.	100год.

6.Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова/ вибіркова компонента
1	3-4 семестр	Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки	курс 2021-2022	ВК

7.Технічне й програмне забезпечення/обладнання:

Для забезпечення викладання дисципліни використовуються лекційно - практичні аудиторії. В самостійній та аудиторній роботі студентів активно використовується єдина інформаційна база (нова література, періодика, електронні освітні ресурси).

8. Політика курсу : вивчення даної дисципліни відбуватиметься на засадах гуманістичної педагогіки, в умовах позитивної інтерактивної взаємодії, з дотриманням норм академічної доброчесності та професійної етики.

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 1.3.2.6. порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті. Конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем, необхідно бути взаємно толерантними, поважати думку іншого. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Недопустими підказки і списування під час семінарських занять, контрольних робіт тощо.

Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами.

Відвідування лекцій, практичних занять, а також відсутність на них, не оцінюється. Однак, здобувачам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються вміння, необхідні для виконання практичних завдань та успішного написання обов'язкових самостійних робіт. Для покращення результату самостійної роботи аспірант має можливість повторно один раз написати самостійну роботу у двотижневий термін у час, відведений для консультацій.

Результат самостійної письмової роботи для здобувача, який не з'явився без поважної причини на контрольний захід, є нульовим. У такому разі, аспірант має можливість написати цю роботу, але максимальний бал за неї буде дорівнювати 50% від загальної кількості балів. Повторне написання роботи для покращення результату не допускається.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із керівником курсу.

1. Схема курсу

Тиждень, дата, години	Тема, план, кількість годин (аудиторної та самостійної)	Форма навчального заняття	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 10)	Завдання	Максимальна кількість балів
Модуль 1. Теоретичні засади професійного розвитку педагогів					
Тиждень А 10 академічних годин	Тема 1: Сучасні підходи щодо професійного розвитку педагогів План 1. Освітня політика України. 2. Універсальні компетентності і « нова грамотність» . 3. Закордонний досвід формування фахівців-педагогів 4. Концептуальні засади формування професіонала 5. Концепція Нової української школи	лекція	1,3,15,19,21,42	опрацювання змісту лекції, рекомендованих джерел	
	Тема 2: Професійний розвиток в контексті компетентнісного підходу План 1. Навички XXI століття нова реальність в освіті 2. Компетентнісний підхід в освіті 3. Освітнє середовище у формуванні професійних якостей фахівців	лекція	2,7, 16,17,18	опрацювання змісту лекції, рекомендованих джерел	
	Тема 3: Професійний розвиток у системі неперервної освіти План 1. Сутність неперервної педагогічної освіти. 2. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Вимоги, нормативи, зміст.	лекція	6,26,31,36,38	опрацювання змісту лекції, рекомендованих джерел	

	3. Організація 4. Роль професійних мотивів навчання.				
	Тема 4-5: Педагогічно-доцільні форми і методи розвитку педагога 1.Організація професійної діяльності в умовах пандемії. 2.Інноваційна діяльність як показник професіоналізму фахівця педагогічного профілю 3.Суб'єкт-суб'єктна взаємодія в системі «викладач-здобувач» 4.Форми організації діяльності майбутнього педагога 5.Педагогічно-доцільні методи розвитку особистості	лекція	2,5,22,23,25,27, 32	опрацювання змісту лекції, рекомендованих джерел	
Тиждень Б 10 академічних годин	Тема 1-2: Сучасні підходи до розвитку педагога План 1.Основні концепції розвитку особистості професіонала 2.Компетентнісний підхід до розвитку педагога 3. Інноваційна діяльність: виклик сучасності 4. Навички XXI століття нова реальність в освіті	семінар	1,3,15,19,21,42 2,7, 16,17,18	Тези виступу	10
	Тема 3. Професійний розвиток в системі неперервної освіти. План 1. Освіта протягом життя 2. Формальна, неформальна, інформальна, дуальна освіта 3. Самоменеджмент в освітній діяльності	Круглий стіл	6,26, 31,36,38	Створення одно кредитної сертифікатної програми	5
	Тема 4: Педагогічно-доцільні форми і методи розвитку педагога План 1.Поняття ”педагогічна технологія”. Педагогічна інтегродогія.	Семінар	2,5,22,23,25,27, 32	Доповідь	5

	<p>2.Педагогічна психологія як основа сучасних навчальних технологій.</p> <p>3. Педагогічно доцільні методи організації навчання здобувачів вищої освіти</p> <p>4.Механізм відбору нових форм організації навчального процесу</p>				
	<p>Тема 5: Форми організації процесу розвитку педагога</p> <p>План</p> <p>1.Групові форми організації роботи студентів</p> <p>2.Сутність педагогічної інноватики.</p> <p>3.Інтерактивне навчання.</p> <p>4.Структура та процес ділової гри.</p> <p>5.Ігрові технології у вищій школі.</p> <p>6.Методика використання інформаційних технологій навчання: дистанційне навчання, комп'ютерні засоби професійно-педагогічної комунікації</p>	Семінар, групова робота	2,5,22,23,25,27,32	Створення міні-проекту	5
Модуль 2 Психолого-педагогічні засади професійного розвитку педагога					
Тиждень А	Тема 6-7: Психологічні особливості формування педагога інноваційного типу	лекція	10,11,24,29,39,41,43	опрацювання змісту лекції, рекомендованих джерел	
16 академічних годин	<p>План</p> <p>1. Навчання протягом життя</p> <p>2. Зміна психології фахівця в умовах інноваційної діяльності</p> <p>3. Психологічні аспекти розвитку педагога</p> <p>4. Педагогічні здібності особистості педагога та їх розвиток</p> <p>5. Мотивація діяльності фахівців педагогічного профілю.</p> <p>6. Індивідуальний стиль діяльності</p>				
	Тема 8: Професійне становлення особистості	лекція	13,20,38,42	опрацювання змісту лекції, рекомендованих	
	<p>План</p> <p>1. Поняття про процес професіоналізації</p>				

	особистості як новоутворення студентського віку. 2. Розвиток Я-концепції здобувачів вищої освіти як показник психологічної готовності до самостійної професійної діяльності.			джерел	
	Тема 9: Психолого-педагогічні аспекти формування фахівців педагогічного профілю План 1. Психологічні теорії другої половини ХХ ст.. 2. Психологічні принципи організації навчально-професійної діяльності здобувачів у вищій школі, психологічні особливості формування професійних мотивів навчання та пізнавальної активності, психологічні аспекти організації самостійної роботи.	лекція	11, 12, 24,37,41	опрацювання змісту лекції, рекомендованих джерел	
	Тема 10: Психологія спілкування План 1. Загальна характеристика педагогічного спілкування 2. Особливості спілкування в режимі змішаного навчання 2. Організація взаємодії як показник сформованості навички організації суб'єкт-суб'єктного спілкування 3. Ефективність педагогічного спілкування: критерії і показники	лекція	12,20,33,35,40	опрацювання змісту лекції, рекомендованих джерел	
	Тема 11: Поведінка педагога відповідно до норм педагогічної етики План 1. Педагогічна деонтологія 2. Технологія індивідуального суб'єкт-суб'єктного педагогічного впливу згідно норм педагогічної етики. 3. Педагогічний конфлікт, його сутність,	лекція	13, 30,33,35,40	опрацювання змісту лекції, рекомендованих джерел підготовка тез виступу	

	джерела, особливості, причини, функції, класифікація. Поведінка у конфліктній ситуації. Розв'язання та запобігання педагогічних конфліктів.				
	Тема 12 Дослідницька компетентність педагога План 1.Проблеми розвитку дослідницької компетентності особистості. ДК вчителя нової української школи 2.Структура дослідницької компетентності. 3.Науково-дослідницька компетентність	лекція	4,8,9,27,41	опрацювання змісту лекції, рекомендованих джерел підготовка	
	Тема 13: Діагностика професійних якостей особистості План 1.Характеристика професійних якостей особистості 2.Методи визначення професійно важливих якостей педагога. Психодіагностика професійних якостей особистості 3.Рефлексія. Самодіагностика.	лекція	11,12,43	опрацювання змісту лекції, рекомендованих джерел підготовка	
Тиждень Б 14 академічних годин	Тема 6-7: Психологічні особливості формування педагога інноваційного типу План 1.Розвиток творчого потенціалу особистості педагога 2.Формування компетентності конкурентоздатності в умовах інноваційної діяльності 3. Сутність поняття «інноваційна компетентність»	Групова робота	10,11,24,29,39,41,43	Створення міні-поекту	5
	Тема 8: Професійне становлення особистості План 1. Поняття про процес професіоналізації особистості як новоутворення студентського	семінар	11,12,13,20,38,42	Розробка професійної характеристики майбутнього педагога	5

	віку. 2. Розвиток Я-концепції здобувачів вищої освіти як показник психологічної готовності до самостійної професійної діяльності.				
	Тема 10: Психологія професійного спілкування педагогічних працівників План 1.Спілкування. Індивідуальні якості особистості 2.Спілкування як обмін інформацією 2.Спілкування як взаємодія. Діалог.Полілог. 3.Невербальне спілкування. Труднощі у спілкуванні	Круглий стіл	12,20,33,35,40	Аспіранти готують презентації	5
	Тема 11: Поведінка педагога відповідно до норм етики План 1.Педагогічна деонтологія 2.Технологія індивідуального суб'єкт-суб'єктного педагогічного впливу згідно норм педагогічної етики. 3.Педагогічний конфлікт, його сутність, джерела, особливості, причини, функції, класифікація. Поведінка у конфліктній ситуації. Розв'язання та запобігання педагогічних конфліктів.	Робота в парах	13,30,33,35,40	Створення моделі Захист реферативної доробки	5
	Тема 12 Дослідницька компетентність педагога План 1.Проблеми розвитку дослідницької компетентності особистості. ДК вчителя нової української школи 2.Структура дослідницької компетентності. 3.Науково-дослідницька компетентність 4. Аналіз дисертаційного дослідження з проблем формування дослідницької крмпетентності	Робота в парах	4,8,9,27,41	Аналітична діяльність. Самопрезентація. Рефлексія	5

	<p>Тема 13. Діагностика професійних якостей педагога</p> <p>План</p> <p>1.Характеристика професійних якостей особистості</p> <p>2.Методи визначення професійно важливих якостей педагога. Психодіагностика професійних якостей особистості</p> <p>3.Рефлексія. Самодіагностика.</p>	Індивідуалізована робота	11,12,43	Презентація діагностичних методик до свого дослідження (констатувальний етап дослідження)	10
--	---	--------------------------	----------	---	----

Критерії оцінювання за підсумковою формою контролю.

Контроль знань і умінь здобувачів вищої освіти (поточний і підсумковий) з дисципліни здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу та положенню про оцінювання ХДУ за накопичувальною системою. Рейтинг здобувачів вищої освіти із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (екзамен) – 40 балів. Критерії оцінювання за залік визначаються по 100 бальній системі і носять накопичувальний характер. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в силабусі.

Рівень знань оцінюється:

«відмінно» – здобувач дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, вирішення завдань та виконання вправ психолого-педагогічного характеру є правильними, демонструє знання матеріалу підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформлює завдання, враховується присутність на лекціях, проявляє активність і творчість у виконанні групових завдань, часто виступає опонентом на заняттях;

«добре» – коли здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формулюванні понять, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, проявляє активність у виконанні групових завдань;

«задовільно»– коли здобувач дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується рівень самостійності у виконанні завдань психолого-педагогічного характеру, участь у виконанні групових завдань;

«незадовільно з можливістю повторного складання» – коли здобувач дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді.

Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за два навчальні модулі та самостійну роботу.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Аніловська Г.Я. Університетська освіта : навч. посіб.. Львів : «Магнолія. 2006», 2010. 375 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за модульно- рейтинговою системою навчання .К.: Центр учбової літератури, 2011. 384 с..
3. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб.. К. : Знання, 2011. 486 с.
4. Головань М. С. Сутність та зміст поняття “дослідницька компетентність ” / М. С. Головань, В. В. Яценко // Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі: збірник наукових праць. Випуск VII. – Кривий Ріг: Видавничий відділ НМетАУ, 2012. – с. 55-62.
5. Лекції з педагогіки вищої школи: навч. посіб. / За ред. В.І. Лозової. Харків : «ОВС», 2010. – 480 с.
6. Лунячек Вадим <http://education-ua.org/ua/articles/1085-profesijnij-rozvitok-vchitelya-novi-mozhливosti-yaki-vidkrivae-zakon-ukrajini-pro-osvitu>
7. Мірошник С.І. Професійний розвиток педагога: сучасні підходи / С.І.Мірошник // Народна освіта. 2016. Випуск №2 (29). – Режим доступу : www.narodnaosvita.kiev.ua/.
8. Никорак Ярослав Науково-дослідницька компетентність http://mountainschool.pu.if.ua/sites/default/files/Issue_17/47.pdf
9. Норкіна О.В. Проблеми розвитку дослідницької компетентності https://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp20/2/norkina_tezi.pdf
10. Пермінова Л.А. Вчитель інноваційного типу як результат якісної професійно-дидактичної підготовки у ВНЗ / Л.А.Пермінова / Професійно-педагогічна підготовка майбутнього вчителя початкового загальноосвітнього навчального закладу в умовах Нової української школи (1 частина) Млогографічна збірка / за ред Л.А.Пермінової. Херсон:Айлант», 2018. С.55-67
Режим доступу: http://dspace.msu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/1780/1/colmon_Sandomyr_ped_psyh_soc_Ч.2-324-343.pdf
11. Савенков А.В. Педагогічна психологія https://stud.com.ua/88896/pedagogika/pedagogichna_psihologiya
12. Чудакова В. П. Формування психологічної готовності персоналу освітніх організацій до інноваційної діяльності: дис. ... канд. психол. наук; 19.00.10 / Віра Петрівна Чудакова Ін-т психол. імені Г. С Костюка НАПН України. 2016. 474 с. URL: [https://lib.iitta.gov.ua/166005/3/ЧудаковаВП%20\(1\).pdf](https://lib.iitta.gov.ua/166005/3/ЧудаковаВП%20(1).pdf)

13. Шевченко Ю. М. Педагогічна деонтологія : навч.-метод. посіб. [для студ. спеціальності «Початкова освіта»] / Авт.-укл. Юлія Михайлівна Шевченко . Мелітополь : Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2018. 130 с.
<file:///C:/Users/Admin/Downloads/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%A8%D0%B5%D0%B2%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf>
14. <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/Prezentatsiya-MON-Pidvyshhennya-kvalifikatsiyi-pedagogiv-ZZSO.pdf>
15. <https://www.schools-for-democracy.org/biblioteka/publikatsii-vydani-v-ramkakh-prohramy/profesijnij-rozvitok-vchitelya> НУШ
16. Вознюк О. В. Інтегративний підхід до професійного розвитку особистості педагога в умовах цивілізаційних змін [Електронний ресурс] / О. В. Вознюк, О.А. Дубасенюк // Науковий часопис НПУ імені М.М. Драгоманова. К., 2010. Вип. 12 (22). С. 17–20. (Серія 16 “Творча особистість”). – Режим доступу : <http://eprints.zu.edu.ua/8418/1/>
17. Гулай О.І. Компетентнісний підхід як основа нової парадигми освіти [Електронний ресурс] / О. І. Гулай // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. 2009. № 2. (Серія “Педагогічні науки”). Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/e-journals/Vnadps/2009_2/09goipno.pdf
18. Огієнко О.І. Акмеологічний підхід у контексті освіти дорослих [Електронний ресурс] / О. І. Огієнко // Філософські, психологічні, аксіологічні контексти педагогічної майстерності. – Режим доступу : / <http://lib.iitta.gov.ua/6043/1.pdf>
19. Пуховська Л. Теоретичні засади професійного розвитку педагогів : рух до концептуальної карти [Електронний ресурс] / Л. Пуховська // Порівняльна професійна педагогіка : науковий журнал. 2011. № 1. Режим доступу : (<http://khnu.km.ua/root/res/2-7001-31.pdf>)
<http://lib.iitta.gov.ua/2564/1>
20. Хоржевська І. М. Професіоналізм та професійний розвиток особистості / І. М. Хоржевська // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія"]. Сер.: Державне управління. 2013. Т. 214, Вип. 202. С. 110-113. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdu_2013_214_202_24
21. Scheerens, J. Teachers’ professional development. Europe in international comparison. An analysis of teachers’ professional development based on the OECD’s Teaching and Learning International Survey (TALIS) / J. Scheerens. – Luxembourg : Office for Official Publications of the European Union, 2010. 204 p.

Додаткова

22. **Perminova L** Problems of organization of professional and educational trajectory of future primary school teachers. Pedagogical and psychological sciences: development prospect countries of Europe at the beginning of the third millennium: Collective monograph. Volume 1. Riga: Izdevnieciba Baltija Publishing, 2018. – P. 314-330.

23. Perminova L., Kruty K., Zdanevych L., Demianenko O. (2019). E-Learning Methods in Students' Education. International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering (IJITEE). Vol. 8 Issue 12, October. P. 251–256. ISSN: 2278-3075 URL: <https://www.ijitee.org/wp-content/uploads/papers/v8i12/L36211081219.pdf>
24. Пермінова, Л.А. Конструирование процесса формирования конкурентоспособного учителя начальных классов по принципу интеграции инновационных педагогических технологий обучения [Текст] / Л.А.Перминова // Edukacja w Dyskursie. – Slupsk, 2016. - nr 4. – Pp. 83-97
25. Беседіна Л.М., Сторубльов О.І. Педагогічна майстерність, активні методи навчання та методична робота. – К.: Логос, 2009. 204 с.
26. Волобуєва Т. Оновлення змісту професійної компетентності педагогічних кадрів / Т.Волобуєва // Рідна школа, 2006. № 3. С. 21-23.
27. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям. Київ – Вінниця: ДОВ, Вінниця, 2008. 278 с.
28. Гринько В. Проектування цифрових освітніх ресурсів засобами цифрових технологій. Витоки педагогічної майстерності, 2018. Вип. 22. С. 57–61.
29. Гура О.І. Психолого-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу: теоретико-методологічний аспект: Запоріжжя: ГУ —ЗІДМУІ, 2006. 332 с.
30. Данилова Г.С. Педагогічний професіоналізм у контексті акмеології / Г. С. Данилова // Педагогічна освіта : теорія і практика. Психологія і практика : зб. наук. праць. – К. : КМПУ ім. Б.Д. Грінченка, 2006. №5. С. 74–80.
31. Дерев'янку, О. В. Теоретичні засади формування професійної компетентності . Збірник наукових праць № 27. Серія : Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. Вінниця, 2011. С. 523–528.
32. Зязюн І.А. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. К.: Ін-т пед. і психол. проф. освіти, 2004. 503 с.
33. Ісаєва С.Д. Комунікативна педагогіка Томаса Гордона: посібник . К: ПП «Сердюк В.Л.», 2014. 164 с.
34. Лалл Джеймс. Медіа, комунікації, культура. Глобальний підхід: Пер. з англ. К.: «К.І.С.», 2002.
35. Лещенко М. Наратив у дискурсі педагогічної майстерності . *Педагогічна освіта і освіта дорослих: європейський вимір* : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т пед. освіти та освіти дорослих. К., 2008. С. 416–428.
36. Махиня Т. Особливості самоосвіти викладачів ВНЗ в умовах інформатизації навчального процесу. *Теорія та методика управління освітою*. 2013. Вип. 10.
37. Пономарьов, О. С. Модель професійної діяльності фахівця. НТУ, ХПІ, 2006. 33 с.
38. Професіоналізм особистості: теоретико-методологічний аспект: Монографія / В.Й. Бочелюк, С.А. Білоусов, Г.О. Горбань, Т.А. Гришина, О.І. Гура та ін. Запоріжжя: ГУ .ЗІДМУІ, 2007. 248 с.
39. Пермінова Л.А. Психолого-педагогічні умови дидактичної підготовки майбутніх учителів початкової школи. *Український психолого-педагогічний науковий збірник*. Видавник: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2017. № 10. С. 137-142 (с.197).

40. Тимошко Г. М. Загальнолюдські цінності .Освіта дорослих : енциклопедичний словник / за ред. В. Г. Кременя, Ю. В. Ковбасюка ; [упор.: Н. Г. Протасова, Ю. О. Молчанова, Т. В. Куренна; ред.. рада.: В. Г. Кремень, Ю. В. Ковбасюк, Н. Г. Протасова та ін.] ; Нац. Акад.. пед.. наук України, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України [та ін.]. К. : Основа, 2014. 460 с..
41. Тимошко Г.М. Професійна компетентність у контексті формування позитивного іміджу викладача вищого навчального закладу. Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. Збірник наукових праць: Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 12 (55). Частина 1. Рівне : РДГУ, 2015. 596 с. С. 423-431.
42. Черемис І. Нові вимоги до спеціаліста: поняття компетентності й компетенції. Вища освіта України, 2006. № 2. С. 84-88.
43. Чудакова В. П. Психологічне забезпечення формування компетентностей конкурентоздатної особистості в умовах інноваційної діяльності Нової української школи. Сучасні психологічні вимоги до підручника для Нової української школи : збірник матеріалів наукових доповідей круглого столу (м. Київ, 26 серпня 2021 року) / за ред. С.Д. Максименка. Київ : Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2021. 140 с. С. 123 – 130. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/727406/> (В Эл библ. НАПН) URL: https://lib.iitta.gov.ua/727406/1/Сучасні%20психологічні%20вимоги%20до%20підручника%20для%20НУШ_2021р..pdf

Інформаційні ресурси

Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.enqa.eu/indirme/esg/ESG%20in%20Ukrainian_by%20the%20British%20Council.pdf

Закон "Про вищу освіту"// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс]. – https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29032/3/Higher_School_Pedagogy_2019.pdf

Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс]. – https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29032/3/Higher_School_Pedagogy_2019.pdf